

سبک زندگی از ایده تا سوژه

سوژه‌های برنامه‌سازی در حوزه
سبک زندگی اسلامی ایرانی

سیده مریم چاوشی

میرسانه : چاوشی، سیده مریم، ۱۳۵۳ -

عنوان و نام پدیدآور: سبک زندگی، از ایده تا سوزده: سوزده‌های برنامه‌سازی در حوزه سبک زندگی اسلامی ایرانی / نویسنده سیده مریم چاوشی

دقت پژوهش‌های کاربردی دین و رسانه: گروه تربیت، خانواده و سبک زندگی اسلامی؛

مشخصات نشر: قم: صدواسیمای جمهوری اسلامی ایران، اداره کل پژوهش‌های اسلامی رسانه، نشر دین و رسانه، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۱۶۳ ص، ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۴-۴۵۵-۳

وضعیت فهرست نویسی: فیا

عنوان دیگر: سوزده‌های برنامه‌سازی در حوزه سبک زندگی اسلامی ایرانی.

موضوع: خاتمی، سید علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - - دیدگاه درباره شیوه زندگی

موضوع: Views on Lifestyles - Khamene'i, Sayyed Ali, Leader of IRI

موضوع: رسانه‌های گروهی - ایران - برنامه‌ریزی

موضوع: Mass media - Iran - Planning

موضوع: رسانه‌های گروهی - ایران - تاثیر - جنبه‌های اجتماعی

موضوع: Mass media - Iran - Influence

موضوع: بهائیه‌های گروهی و خانواده‌ها - ایران

موضوع: Mass media and families - Iran

موضوع: شیوه زندگی - جنبه‌های مذهبی - اسلام

موضوع: Lifestyles - Religious aspects - Islam

موضوع: شیوه زندگی - ایران - جنبه‌های اجتماعی

موضوع: Lifestyles - Social aspects - Iran

شماره افزود: صدواسیمای جمهوری اسلامی ایران، اداره کل پژوهش‌های اسلامی رسانه.

دقت پژوهش‌های کاربردی دین و رسانه: گروه تربیت، خانواده و سبک زندگی اسلامی

شماره افزود: صدواسیمای جمهوری اسلامی ایران، اداره کل پژوهش‌های اسلامی رسانه، نشر دین و رسانه

رده بندی کتبی: ۸۲۲۵

رده بندی دیوبی: ۲۱/۷۳

شماره کتابشناسی ملی: ۶۰۲۷۰۱۹

اداره کل پژوهش‌های اسلامی رسانه
صدواسیمای جمهوری اسلامی ایران

سبک زندگی، از ایده تا سوزده: سوزده‌های برنامه‌سازی در حوزه سبک زندگی اسلامی ایرانی (کد: ۳۷۲۶۲)

پژوهشگر: سیده مریم چاوشی

ناشر: دین و رسانه وابسته به اداره کل پژوهش‌های اسلامی رسانه سازمان صدواسیمای جمهوری اسلامی ایران

به اهتمام: دفتر پژوهش‌های کاربردی دین و رسانه؛ گروه تربیت، خانواده و سبک زندگی اسلامی

طراح جلد: سیدجلال طباطبایی سرشت

صفحه آرا: زهره نیک‌خلق احمدی

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۹

شمارگان: ۷۰۰

چاپ: زلال کوثر

بها: ۲۵۰۰۰ ریال

همه حقوق، محفوظ و متعلق به ناشر است.

نشر الکترونیکی اثر بدون کسب اجازه کتبی از ناشر ممنوع است.

نشانی: قم، بلوار امین، مجموعه صدواسیمای اداره کل پژوهش‌های اسلامی رسانه، تلفن: ۰۲۵-۳۲۹۱۵۵۱۰

تهران: جام جم، ساختمان شهید رهبر، طبقه زیرین، تلفن: ۰۲۱-۲۲۱۶۴۹۹۷

مشهد: خیابان امام خمینی (ره)، جنب باغ ملی، ساختمان صبا، طبقه سوم، تلفن: ۰۵۱-۳۲۲۱۵۱۰۸

سامانه مخاطبان: ۰۱۱-۳۲۹۱۵۵۱۰۲۵ سامانه پیام کوتاه: ۳۰۰۰۲۵۵

www.irc.ir

info@irc.ir

sappir@irc.ir

@irc_ir

ISBN:978-964-514-455-3

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۴-۴۵۵-۳

فهرست مطالب

۷	سخن نخست
۹	فصل اول: کلیات تحقیق
۹	مقدمه
۱۱	بیان مسئله
۱۲	اهمیت مسئله و ضرورت تحقیق
۱۲	سؤال‌های تحقیق
۱۳	اهداف تحقیق
۱۴	چارچوب نظری / مفهومی
۱۷	سبک زندگی اسلامی ایرانی
۲۸	بررسی ادبیات موضوع (پیشینه پژوهش)
۳۱	فصل دوم: روش‌شناسی تحقیق
۳۱	شیوه‌های اعتباریابی ابزار (اعتبار و پایایی ابزار)
۳۱	۱. فیش باول
۳۲	الف) الگوهای هدف‌محور
۳۲	ب) تکنیک‌های ایجاد توافق (توافق‌محور)
۳۲	ج) تکنیک‌های مسئله‌محور
۳۲	د) روش‌های ترکیبی
۳۳	۲. اسنادی
۳۴	۳. رتبه‌بندی لیکرت

۳۹	فصل سوم: یافته‌های تحقیق
۳۹	نقش رسانه ملی در تحقق سبک زندگی اسلامی ایرانی
۴۳	مهم‌ترین تم‌های برنامه‌سازی مبتنی بر بیانات مقام معظم رهبری
۵۰	مهم‌ترین سوژه‌های برنامه‌سازی مبتنی بر تم‌های انتخابی
۵۴	شاخص‌های انتخاب سوژه‌های برنامه‌سازی
۵۶	سوژه‌های برنامه‌سازی استخراج‌شده
۱۲۶	قالب‌های برنامه‌ای رایج در ایران
۱۳۰	هدف‌های کلی در برنامه‌سازی
۱۳۴	ویژگی‌های مخاطب
۱۳۸	زمان پخش
۱۳۹	مدل پیشنهادی برای ارائه سوژه‌ها
۱۵۱	نتیجه‌گیری و پیشنهادها
۱۵۵	منابع

سخن نخست

سبک زندگی مجموعه‌ای از الگوهای نظام‌مند رفتاری است که خاستگاه آن را باورها، ارزش‌ها و هنجارهای شکل گرفته در یک فرهنگ تشکیل می‌دهد. دین اسلام به‌عنوان یک ایدئولوژی، توجه ویژه‌ای به سبک زیستن دارد و از طریق آموزه‌های وحیانی‌اش می‌تواند منشأ شکل‌گیری سبک زندگی باشد؛ بر همین اساس، کامل‌ترین سبک زندگی را به بشریت ارائه داده است؛ سبکی که احکام و دستورهای آن، تمام حوزه‌های فردی، خانوادگی و اجتماعی را دربرمی‌گیرد.

پس از ورود اسلام به ایران، جامعه ایرانی به تدریج، تحت تأثیر آموزه‌های این نوع از سبک زندگی قرار گرفت، تا جایی که فرایند درهم تنیدگی آموزه‌های اسلامی با مشی زندگی ایرانیان موجب شکل‌گیری سبک زندگی اسلامی ایرانی شد؛ سبکی از زندگی که به مثابه، گنجینه‌ای ارزشمند رهنمودهایی را برای تمام جنبه‌های زندگی انسان ارائه می‌دهد.

با توجه به اسلامی بودن جامعه ایرانی، نهادینه‌سازی مؤلفه‌های سبک زندگی اسلامی ایرانی و جاری و ساری کردن این مؤلفه‌ها در تمامی ابعاد زندگی از ضروریات جامعه خواهد بود. از همین روست که پس از پیروزی انقلاب اسلامی، تحقق و ترویج این سبک از زندگی، به‌عنوان یکی از اهداف عالی نظام جمهوری اسلامی مورد توجه قرار گرفت و رهبر معظم انقلاب نیز همواره در تبیین مسیر تمدن‌سازی اسلامی بر ضرورت تحقق این سبک زندگی تأکید داشته‌اند. ایشان حتی در ۲۳ مهر ۱۳۹۱ در دیدار با جوانان استان خراسان شمالی با طرح سؤالات بیست‌گانه‌ای با محوریت سبک زندگی اسلامی ایرانی، ابعاد مهمی از این نوع از سبک زندگی متناسب با مقتضیات زمان را مورد تبیین قرار داده، بر ضرورت اهتمام ویژه تمامی دستگاه‌ها و نهادهای نظام برای تحقق و ترویج آن تأکید فرمودند.

از آنجایی که سبک زندگی به‌ویژه سبک زندگی اسلامی ایرانی، بحثی کتابخانه‌ای نیست و نمی‌توان آن را در قالب قانون یا بخشنامه ارائه کرد، برای تحقق و ترویج آن باید بسترسازی‌های لازم صورت گیرد تا ارزش‌های دینی به‌صورت هنجارهای اجتماعی جامعه ایران درآید. در این میان، رسانه و محصولات رسانه‌ای به‌سبب گیرایی و جذابیت‌های خاص خود در تحقق این فرایند و انتقال و فرهنگ‌سازی درباره مؤلفه‌های سبک زندگی اسلامی ایرانی از مهم‌ترین عوامل اثرگذار خواهند بود. به‌ویژه رسانه ملی که به‌واسطه ابتناء رویکردش به اهداف عالیه نظام از یک سو و فراگیری گستره‌اش از سوی دیگر، می‌تواند در تزریق و نهادینه‌سازی مؤلفه‌های سبک زندگی اسلامی در جامعه ایرانی، ایفاگر مهم‌ترین و مؤثرترین نقش در بین سایر نهادهای اجتماعی باشد.

همین اهمیت و تأثیرگذاری رسانه ملی در حوزه سبک زندگی اسلامی ایرانی و نیز تأکیدات مقام معظم رهبری بر ضرورت نهادینه‌سازی این سبک از زندگی در جامعه، نویسنده را برآن داشت تا مبتنی بر سؤالات بیست‌گانه رهبر معظم انقلاب اسلامی در حوزه سبک زندگی اسلامی ایرانی به استخراج فهرستی حداکثری از سوژه‌های برنامه‌سازی مبادرت و با بهره‌گیری از حضور جمعی از کارشناسان حوزه سبک زندگی اسلامی ایرانی و آشنا با امور رسانه، مهم‌ترین این سوژه‌ها را به برنامه‌سازان رسانه ملی ارائه کند.

در اینجا لازم است از پژوهشگر ارجمند، سرکار خانم سیده مریم چاوشی و کارشناسان محترمی که ایشان را در انتخاب مهم‌ترین سوژه‌های برنامه‌سازی حوزه سبک زندگی اسلامی ایرانی یاری رساندند و نیز از سایر عزیزانی که در به‌ثمرر رسیدن این مجموعه نقش داشتند کمال تشکر و قدردانی را داشته باشیم.

اداره کل پژوهش‌های اسلامی رسانه